

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 grudnia 2021 r. w Warszawie

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu składek

na skutek odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 21 stycznia 2021 r. nr (...) oraz

z dnia 8 lutego 2021 r. nr (...)

1. oddala odwołania,

2. zasądza od odwołującego K. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 5.400,00 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

K. M. 1 marca 2021 r. wniósł odwołania od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.: nr (...) z 21 stycznia 2021 r. oraz nr (...) z 8 lutego 2021 r. w przedmiocie wysokości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek, zarzucając organowi rentowemu niewzięcie pod uwagę faktu, że niezłożenie przez odwołującego wyjaśnień w toku postępowania przed ZUS wynikało z sytuacji wynikającej z pandemii C.-19, natłoku obowiązków pracowniczych i rodzinnych, zaś przyczyną nieuiszczenia składek za 2018 r. był fakt zajęcia całości wynagrodzenia przez Urząd Skarbowy, zaś za 2019 r. – epidemia C.-19. K. M. wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania (k.3-4 a.s., k.2-3 akt o sygn. VII U 492/21).

W odpowiedzi na odwołanie, sporządzonej 23 marca 2021 r., **organ rentowy** wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska, ZUS wskazał, że skarżoną decyzją (...) określono zadłużenie K. M. obejmujące okres od maja do grudnia 2018 r., które wyniosło 20 579,03 zł, zaś decyzją nr (...) – za okres od stycznia do grudnia 2019 r. w kwocie 31 299,35 zł. Ubezpieczony w odwołaniu nie kwestionował istnienia ani wysokości zadłużenia, a jedynie wskazywał na brak możliwości płatniczych. Zdaniem ZUS, nie ma podstaw do zmiany decyzji, gdyż jest ona prawnie i faktycznie uzasadniona. Zakład przytoczył treść art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 i art. 46 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, z których wynikał obowiązek uiszczenia K. M. składek na ubezpieczenia społeczne w okresie, gdy jego działalność gospodarcza była zarejestrowana w ewidencji do

działalności gospodarczej. Wskazano ponadto, że wysokość należności określonych zaskarżoną decyzją ustalono w oparciu o zaewidencjonowane na koncie płatnika składek dokumenty rozliczeniowe (k.6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. M. prowadzi działalność gospodarczą (bezsporne).

Pismem z 16 stycznia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił K. M. o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, na które składają się należności z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2018-05 do 2018-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 10 774,11 zł, w tym składki – 10 544,11 zł i odsetki – 230,00 zł;
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2018-05 do 2018-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 6 314,14 zł, w tym składki – 6 179,14 zł i odsetki – 135,00 zł;
- 3) składek na Fundusz Pracy za okres od 2018-05 do 2018-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 664,78 zł.

W zawiadomieniu wezwano odwołującego do złożenia w terminie 7 dni pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Do zawiadomienia załączono szczegółowe zestawienie należności za okres od maja do grudnia 2018 r. Odwołujący odebrał wezwanie 30 stycznia 2019 r., jednak nie wykonał powyższego zobowiązania.

Następnie, pismem z 14 lutego 2019 r. organ rentowy zawiadomił ubezpieczonego o zakończeniu postępowania dowodowego, zakreślając termin 7 dni na wypowiedzenie się co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów. Pismo zostało doręczone odwołującemu 5 marca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. **21 stycznia 2021 r. wydał skarżoną decyzję nr wg RWA (...)**, w której stwierdził, że K. M. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy. Zadłużenie z należnymi odsetkami na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 20 579,03 zł, w tym z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2018-05 do 2018-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 10 544,11 zł i odsetek – 1 931,00 zł;
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2018-05 do 2018-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 6 179,14 zł i odsetek – 1 138,00 zł;
- 3) składek na Fundusz Pracy za okres od 2018-05 do 2018-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 664,78 zł i odsetek – 122,00 zł.

(zawiadomienia z 16.01.2019r. k.11, z 14.02.2019r. k.7, z.p.o. k.9-10, 15-16, decyzja z 21.01.2021r. k.1-2 – akt rentowych (...)).

Pismem z 24 stycznia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił K. M. o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, na które składają się należności z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2019-01 do 2019-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 17 633,95 zł, w tym składki – 16 943,95 zł i odsetki – 690,00 zł;

2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2019-01 do 2019-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 10 448,72 zł, w tym składki – 10 059,72 zł i odsetki – 389,00 zł;

3) składek na Fundusz Pracy za okres od 2019-01 do 2019-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 858,68 zł.

W zawiadomieniu wezwano odwołującego do złożenia w terminie 7 dni pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Do zawiadomienia załączono szczegółowe zestawienie należności za okres od stycznia do grudnia 2019 r. Odwołujący odebrał wezwanie 4 lutego 2020 r., jednak nie wykonał powyższego zobowiązania.

Następnie, pismem z 21 stycznia 2021 r. organ rentowy zawiadomił ubezpieczonego o zakończeniu postępowania dowodowego, określając termin 7 dni na wypowiedzenie się co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów. Pismo zostało doręczone odwołującemu 27 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. **8 lutego 2021 r. wydał skarżoną decyzję nr wg RWA (...)**, w której stwierdził, że K. M. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy. Zadłużenie z należnymi odsetkami na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 31 299,35 zł, w tym z tytułu:

1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2019-01 do 2019-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 16 943,95 zł i odsetek – 2 108,00 zł;

2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2019-01 do 2019-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 10 059,72 zł i odsetek – 1 237,00 zł;

3) składek na Fundusz Pracy za okres od 2019-01 do 2019-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 858,68 zł i odsetek – 92,00 zł.

(zawiadomienia z 24.01.2020r. k.11, z 21.01.2021r. k.7, z.p.o. k.9-10, 15-16, decyzja z 8.02.2021r. k.1-2 – akt rentowych (...)).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie ww. dowodów, mając na uwadze, że nie był on sporny między stronami niniejszego postępowania. Dowodów z dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała, a Sąd z urzędu nie znalazł podstaw do tego, aby odmówić im wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. M. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ubezpieczony zakwestionował decyzję ZUS, w których organ rentowy ustalił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy od maja do grudnia 2018 r. i od stycznia do grudnia 2019 r., zarzucając organowi rentowemu nieprawidłowość przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, przejawiającą się w jego przeprowadzeniu pomimo niezłożenia przez ubezpieczonego wyjaśnień w przedmiocie przyczyn nieuiszczenia składek. K. M. wskazał przy tym, że nie złożył wyjaśnień w postępowaniu dotyczącym zaległości z okresu od maja do grudnia 2018 r. z powodu natłoku obowiązków służbowych i rodzinnych, zaś w postępowaniu dotyczącym zaległości za 2019 r. – z powodu pandemii C.-19. Dodatkowo odwołujący przywołał, że nieuiszczanie przez niego składek na ubezpieczenia społeczne wynikał z tego, że Urząd Skarbowy zajął całość jego wynagrodzenia za pracę i w przekonaniu ubezpieczonego okoliczność ta powinna być z urzędu zbadana przez ZUS, co powinno doprowadzić do podziału środków między Urząd Skarbowy i Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm. dalej: ustawa systemowa), płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Od nieopłaconych w terminie składek, w myśl art. 23 ust. 1 ustawy systemowej należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 72) z wyłączeniem art. 56a. Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać również należy, że zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy systemowej, w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 78, poz. 465 z późn. zm.).

W przedmiotowej sprawie, wobec treści dokumentów zgromadzonych przez organ rentowy oraz stanowiska ubezpieczonej, nie budziło wątpliwości, że K. M. w okresie od maja 2018r. do grudnia 2019r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i podlegał z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, a zatem – w świetle cytowanych przepisów – był zobowiązany do uiszczania należnych składek. Ubezpieczony według stanu na datę wydania zaskarżonych decyzji, nie uiścił jednak należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, a także na Fundusz Pracy w kwotach, które oznaczył organ rentowy. Kwoty te zostały ustalone po uwzględnieniu wszystkich zapisów na koncie ubezpieczonego i po przeprowadzeniu rozliczenia. Odnośnie tej kwestii zwraca uwagę treść art. 33 i art. 34 ustawy systemowej. Pierwsza ze wskazanych regulacji nakłada na ZUS obowiązek prowadzenia kont ubezpieczeniowych oraz kont płatników składek, które mają stanowić zbiór danych o faktach ubezpieczeniowych i istotnych faktach pozaubezpieczeniowych – mających wpływ na przyznanie świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych. Konto ubezpieczonego – zgodnie z definicją zamieszczoną w art. 4 pkt 7 ustawy systemowej jest kontem, na którym ewidencjonowane są składki oraz informacje dotyczące przebiegu ubezpieczeń społecznych danego ubezpieczonego, natomiast konto płatnika (art. 4 pkt 8 ustawy systemowej) to konto, na którym ewidencjonowana jest kwota zobowiązań z tytułu składek oraz innych składek danego płatnika zbieranych przez Zakład, kwoty zapłaconych składek, stan rozliczeń oraz inne informacje dotyczące płatnika składek. Z kolei przepis art. 34 ustawy systemowej nakłada na ZUS obowiązek zapewniania rzetelności i kompletności informacji gromadzonych na kontach ubezpieczonych i kontach płatników składek. Gromadzone na kontach informacje z założenia ustawodawcy mają być rzetelne (wiarygodne, prawdziwe, sprawdzone, zweryfikowane i potwierdzone oraz kompletne). Zgodnie z treścią art. 34 ust. 2 ustawy systemowej wszelkie informacje znajdujące się na kontach ubezpieczonego i płatnika składek są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. Tym samym to odwołujący, kwestionując prawdziwość informacji ujawnionych w

prowadzonych przez ZUS kontaktach, zobligowani są wykazać nieprawidłowości lub błędy zawartych tam zapisów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 czerwca 2013 r., III AUa 90/13).

Uwzględniając powyższe, Sąd przyjął, że w rozpatrywanej sprawie kwota zaległości z tytułu należności składkowych została udowodniona przez organ rentowy (art. 34 ustawy systemowej) i nie została przez ubezpieczoną zakwestionowana. W istocie ubezpieczony nie zaprzeczył, że takie zaległości na jego koncie faktycznie wystąpiły. Spór koncentrował się wokół możliwości wydania przez organ rentowy decyzji w przedmiocie wysokości zadłużenia w sytuacji, gdy odwołujący nie złożył wyjaśnień w postępowaniu przed organem rentowym.

Zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym statuuje art. 10 k.p.a., wskazując, że organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Od tej zasady organ może odstąpić tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną, zawsze jednak przyczyny odstąpienia muszą zostać odnotowane w aktach sprawy. Przez udział w postępowaniu rozumiany jest udział strony w całym ciągu czynności przygotowawczych postępowania administracyjnego prowadzonego przez organ administracji publicznej. Chodzi tutaj o udział w czynnościach, które mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Strona stawiająca zarzut naruszenia art. 10 § 1 k.p.a. powinna wykazać, że uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tzn. że uniemożliwiło jej dokonanie konkretnych czynności procesowych, mogących mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok NSA z 16.01.2019 r., II OSK 326/17, LEX nr 2624499).

W przedmiotowym postępowaniu nie doszło jednak do naruszenia powyższej zasady. Analiza przebiegu postępowania przed organem rentowym prowadzi bowiem do wniosku, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych zarówno przy wszczęciu postępowań, jak i po ich zakończeniu zawiadamiał o tym K. M. i określał mu termin do zajęcia stanowiska w sprawie pod rygorem wydania decyzji na podstawie zgromadzonych dowodów. Należy przy tym zauważyć, że w toku postępowania przed tut. Sądem odwołujący się nie udowodnił okoliczności przemawiających za uznaniem, że do niezajęcia stanowiska doszło bez jego winy, bowiem w odwołaniu ograniczył się do lakonicznego sformułowania w kwestii „natłoku obowiązków” i sytuacji wywołanej epidemią C.-19.

Żądanie K. M. zawarte w odwołaniach od decyzji z 21 stycznia 2021r. i 8 lutego 2021r., tj. żądanie uchylenia decyzji nie mogło zostać uwzględnione. Sposób możliwego rozstrzygnięcia Sądu został określony w art. 477¹⁴ k.p.c. – z przepisu tego wynika, że skutek merytorycznego rozpoznania odwołania, Sąd może oddalić odwołanie (§ 1) lub je uwzględnić, zmieniając skarżoną decyzję (§ 2). Możliwość uchylenia skarżonej decyzji została dodana w § 2¹ i dotyczy ściśle określonych wypadków, tj. gdy skarżona decyzja nakłada na ubezpieczonego zobowiązanie, ustala wymiar zobowiązania lub obniża świadczenie i została wydana z rażącym naruszeniem prawa. Jak już wskazano powyżej, odwołujący nie udowodnił, aby przy wydaniu skarżonych decyzji organ rentowy naruszył przepisy ustawy systemowej czy kodeksu postępowania administracyjnego, a tym bardziej, aby to naruszenie miało charakter rażący.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy oddalił odwołanie, o czym na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając od odwołującego na rzecz odwołującego kwotę 5400 zł, której wysokość została ustalona na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265), mając na uwadze, że wartość przedmiotu sporu w zakresie dwóch odwołań wynosiła łącznie 51 838,38 zł.

ZARZĄDZENIE

(...)

O.K.